

Facka mezi paragrapy

Zpráva z tisku: „Na svém příštím zasedání mají naši poslanci projednávat v prvním čtení vládní návrh zákona proti mutismu. Smyslem předkládaného zákona je snaha chránit osoby žijící ve společné domácnosti, hlavně pak děti, před zvláště rafinovaným týráním prostřednictvím selektivního mutismu.“

Máte pocit, že se právě někdo zbláznil? Nejste sami! Naštěstí však snad jde jen o novinářskou kachnu. Přesto bychom se asi nemohli moc divit, kdyby se podobný návrh někdy – v kontextu českého „legislativního kutilství“ – objevil. Zvláště v zemi, která nedávno žila bouřlivými diskuzemi o tzv. „fackovacím zákoně“. Opravdu si myslíte, že jedno plácnutí přes zadek traumatizuje dítě víc než hodiny či dny trvající zaryté mlčení některého z rodičů? Podpořené ještě citlivými výroky typu: „S tak ošklivou holčičkou se nebudu bavit!“, případně: „Dokud se patřičně neomluvíš, tak jsme spolu skončili!“ Pikantní je, když potomek nejenže nechápe, co si rodič představuje pod pojmem „patřičně“, ale zároveň ani neví, zač by se měl vlastně omlouvat.

Máte-li pocit, že nepatřím mezi vášnivé zastánce bezvýhradné nepřípustnosti, či dokonce trestnosti všech forem tělesných trestů, tak jste právě prokázali značnou míru empatie. Možná bych měl dodat, že případnou trestností „facek“ se opravdu necítím osobně ohrožen. Už proto, že bych už jaksí neměl tu odvahu (ani potřebu) takto usměrňovat své dávno již dospělé děti, a zároveň nepatřím mezi pošetilce, kteří by si na stará kolena ještě plodili svá vnoučata, aby je pak mohli beztrestně fackovat. Víím, jak je sice ošidné nechat se ovlivnit osobní zkušeností, přesto je pokrytecké tvrdit, že na nás nemá žádný dopad. Určitě jsem nepatřil mezi zanedbávané, natožpak týrané děti. Zvláště ze strany matky jsem byl spíše obětí láskyplné péče než trestů. To spíše otec občas zasáhl. Pamatuji snad dva tři pořádnější výprasky a jednu facku, která přistála na líci přidrzlého a před spolužačkou právě se předvádějícího pubescenta. Zpětně víím (a věděl jsem to už tehdy), že jsem si ji zasloužil. Zároveň však pamatuji i situace, kdy se mnou otec nemluvil. Pro úplnost bych měl dodat, že nejen se mnou. Tehdy jsem ještě nemohl chápat, že nejde o mne, ale o projevy jeho dosud nerozpoznaných depresí. Víím jen, jak těžko se v oné atmosféře dýchalo a jak rád bych si namísto ní nechal nasekat, dokonce i na zcela nechráněnou záď.

Když už jsem si vybral roli „vzpomínkového referenta“, pak mi snad prominete ještě jedno připomenutí, tentokrát zážitků ze školních škamen. Tehdy se ve školách na tělesné tresty hledělo jinak, a tak jsme tu a tam nějakou „slízli“ i od milovaných kantorů. Rád vzpomínám na hodiny tělocviku a na imponujícího pana učitele, který nešel pro facku daleko. Ušetřoval je však pouze a jen za nebezpečné a zlomyslné klukoviny. Méně rád již na soudružku třídní, která nás druháky i za prosté vyrušování nechávala nastoupit zády ke třídě na stupínek, punčocháče a spodárky dolů, a hezky ukazovátkem na holou – ať všichni vidí!

Snad je i z toho patrné, že není trest jako trest. Zřejmě se shodneme, že tělesný trest by neměl nikoho ponižovat, natož pak týrat. Na druhou stranu je přinejmenším pošetilé domnívat se, že každý záhlavec je nejen výchovným selháním, ale dokonce snad i trestným činem. Jeho „výchovná“ hodnota je samozřejmě sporná, jako ostatně výchovná hodnota všech typů trestů. V kritických situacích má spíše regulační roli – aby dítě nevběhlo pro jedoucí auto, aby se neopařilo, aby netýralo to kotě, aby... Zároveň je však i projevem našeho vztahu k němu a autentických emocí. Pokud by nám bylo lhostejné, pokud by nám na něm nezáleželo, tak nám ruka možná neuvede. Žádný trestní postih nezabrání týrajícímu rodiči v jeho počínání. Toho by navíc bylo možné potrestat i dle dnes již platných zákonů. Už ale raději ani nedomýšlím, jakou zbraň by dostali do ruky naši milovaní pubescenti. „Nechceš mě pustit na diskotéku? Dobře si to rozmysli. Mohl bych tě udat, že mne tlučeš! Nehrozila by mu ani důkazní nouze – nějaký kamarád by mu tu facku jistě ochotně vlepil a dokazuje, že ty prsty na jeho tváři nejsou vaše.“

PS: Máte pocit, že jste se někdy nechali zlobou příliš unést? Co by se asi tak dělo, kdyby váš potomek uslyšel ono kouzelné slůvko „promiň!“?

Petr Šmolka

PhDr. Petr Šmolka

Poradna pro rodinu

Jordana Jovkova 5, 143 00 Praha 4

e-mail: psmolka@volny.cz

V tomto čísle BONUS pro předplatitele

Vše podstatné
z kongresu pediatriů a dětských sester

Nebyli jste při tom? Srovnejte krok s ostatními!